

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SANDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyilttér soronként 30 fillér.

A kenyér ára.

Az aratás Magyarország legfontosabb munkája, mert főterményünk a kenyér-buza és mert az aratás eredménye dönt a magyar földmives nép anyagi sorsában. Az aratás nem tükrözi azonban vissza egész társadalmunk gazdasági hasznát, mert a buza nem marad meg szemformában, hanem a háztartás és ipar keretén belül átalakul liszté meg kenyérré. A társadalomra nézve pedig az a mértékadó, hogy mennyiért kapja a kenyeret és lisztet. A buza ára érin-tetlenül hagyja. Első pillanatra lehetet-lennek látszik ez az állítás. De így van. A kenyérelőállítás költségei azt mutatják, hogy a társadalom nem él-vezheti az aratás jó oldalait. A rossz aratást megérzi, de a jó aratás hasz-nát sohasem látja. Ugyanezek a költ-ségek fényt vetnek arra is, hogy a magyar földmives nép gyarmat-életet él, és a jövedelem igazságtalanul oszlik meg a termelő és a közvetítő keres-kedő közt. Beszéljenek azonban a szá-madatok.

Száz kiló buza ára 14 korona, a hármasszámú buza-kenyérliszt ára 22 korona, a kenyér ára 24 korona, és a kenyérben levő liszt ára, leszámítva só-t és élesztőt, métermázsánként 30 kor. Az önköltséges árak pedig következő-képpen növekednek: a földbirtokosnak

szállítással együtt tiz-tizenkét koronában van a buza métermázsája. A hármasszámú liszt előállítás költsége nagy malomban métermázsánként két koronára, a kenyérfőzés költségei pedig, só-t és élesztőt is beleszámítva, öt koronára ruagnak. Ha a gabonater-melő szövetkezeteknek nagy modern malmaik és pékületeik volnának, mint Franciaországban egészen mindennapos dolog, akkor a gabona métermázsáját kenyérben, a fölsorolt árak mellett, harminc koronával értékesíthetnék.

Amíg tehát a kenyérben értékesít-tett buzaliszt métermázsája harminc koronával jön forgalomba, addig a föld-birtokos, molnár és pék összes üzem-kiadása tizenhét koronára rég. Vajjon ki teszi zsebre a tizenhárom korona különbözet nagy részét? A közvetítő kereskedelem. Csak a huszonkét koronás buzaliszt forgalomba hozataláig marad a földbirtokos és molnár üzem-költségén kívül nyolc korona különbö-zet. Ebből kap a földbirtokos két korona, a molnár pedig egy korona tiszta hasz-not. A budapesti malmok megelégsze-nek ötven fillér haszonnal is. Ne ki-csinyeskedjünk azonban. Vonjunk le a nyolc korona különbözetből három korona üzemhasznot, akkor a közvetítő kereskedelem és bankok még mindig öt koronát nyernek métermázsánként. Azt nem is veszem figyelembe, hogy Buda-

pesten ma már a pékmesterség is a közvetítő kereskedelem rabigájában nyög és a hasznot kényszerül a közvetítőnek adni, mert ez nem hat vissza az egész ország viszonyaira, hanem csak lét-százezer ember zsebében vájkál jogta-lanul.

Ime, a magyar közgazdasági élet rendszertelensége, és a hitelintézetek kereskedelmi politikája oda fejlesztették Magyarország közgazdasági viszonyait, hogy az egész ország mezőgazdasággal és mezőgazdasági termények földolgo-zásával foglalkozó népességét a bankok és a közvetítő kereskedelem gyarmatává tették. A gabona azonban nem az egye-düli cikk, a melyik ily veszedelmes mó-don függő helyzetbe hozza a földmivest és az iparost. A mezőgazdasági termé-kek tulnyomó része hasonló uton jut forgalomba. A földbirtokos termel búzát, árpát, szarvasmarhát, sertést és egyéb gazdasági cikkeket, melyeket mindenkor készpénzért ad el. A magyar gabona-piac ismerői azt állítják hogy az eladó gabonatermés kilencven százalékát az aratás utáni két hónapban a kereske-dők készpénzben kifizetik.

Honnét vesz erre a kereskedő pénzt? A bankból. Magyarország pénzügyi intézei megvásároltatják a termést közvetítő kereskedőkkel augusztus és szeptember-ben, azután igyekeznek azon lehető nagy haszonnal tudni. A gazda pedig össze-

TARCA.

A sztambuli Valide dsámi Arkádesarnokában.

Az „Orsovai Hírlap” eredeti tárcája.
— Folytatás —

A közeledőnek szeme fölvillog a víz láttára mint a pusztában szomjúságtól haldokló vándoré ha a forráshoz ér; mily mohó vággyal nézi a medencék fölött folyó vizsugarat. A szemlélő azt hinné, hogy szomjas, pedig dehogy, meglátjuk nem iszik az többet 2-3 kortynál. Így szereti a török a vizet; rajong a látásáért és élvezi ha látja. Nem bir egy csorgó kút mellett elmenni ha abból 1-2 kortyot nem iszik és nyáron a nélkül, hogy legalább kezét meg ne mossa. Onnan van ezen rajongás a víz után, mert bort vagy szeszest italt nem szabad inni. Emberünk válogatja már a helyét, úgy látszik azt szemlélő, egyforma vastagok-e a kiömlő vizsugarak, mert a vastagabbat akarja választani ha nem egyformák. Már választott; ide jön közelünkbe.

Megáll a víz sugár előtt, szemei ragyognak, áhitattal nézi a vizet; föláll a mosdóhely kis medencéje előtti márvány kockára; kezét a vízbe mártja mint ha annak hőmérsékletét akarna

vizsgálni. Arcán a boldogság sugárzik, meglegedetten néz körül van-e szomszédja; örömmel látja, hogy nincsen. Fölpillant az égre, a napot keresi, mint ha újból meg akarna győződni, hogy a csorgókút keletnek fekszik-e, mert világot sem vétene a korán ellen, hogy ne kelet felé fordulva arcával, kezdjen imádkozni. Ez iránt is megnyugodott. Két kezének mutató ujjával szemét, hüvelyk ujjával fülét, középső ujjával orrát, fönmaradó két ujjával pedig száját fogja le egy pillanatra; annak jeléül, hogy érzékei most elzárkoztak a világtól, azok egy időre nem működnek, mert készül az imához. Arca egészen átszellemült; ez most nem ember többé, már Alláh szolgálatában áll, kezdi az imát. Ehhez most hiába szólna valaki, ha saját gyermekét látná meghalni a szomszéd mosdó helyen, azt sem veszi észre addig, míg imáját el nem végezte.

Először kezét mossa meg; azután leoldozza fejéről a turbán tarka sálját, majd a fezt is leveszi a nélkül hogy a márvány kockán megmozdulna, lehajol és háta mögött a földre leteszi. Halantékát fülét és arcát megdörzsöli tenyérével, azután kalfánját fölgombolja nyakánál; újra megmossa kezét; saruját föloldozza, azt is gondosan megtisztogatja, majd leveti; lábbelijét magasra felgyüri, ugyanezt teszi kabátja ujjával is. Így neki készülve kezdődik a mosakodás. Legelsőbb lábat oly alaposan

dörzsöli és mossa ismételve, hogy azt hisszük minden bőrt le dörzsöl róla, pedig teljesen tiszta volt az a mosakodás előtt is.

Lehetetlen lenne azon kéjérzetet leírni vagy visszaadni, mely nemesak arcán, hanem egész átszellemült lényén előmlött, amint egyes végtagjait, fejét, fülét, szemét, száját, nyakát megmosta, de nemesak megmosta, hanem oly alaposan megdörzsölte, újra és újra locsolta és tisztogatta, hogy már szintúgy sajnáltuk a szegényt, mit kiozza magát annyira. Aztán kezdődött a száj és fogak megmosása és csak mostan ivott néhány kortyot. Közben a legkülönfélébb hajlongásokat és tornaszerű testmozgásokat végezte, — halkan énekelt, hol magas orrhangon, hol mély baszus hangon. — Ruháját mindjobban kigombolgatta, úgy hogy már nem tartom szükségesnek a további részletezést. — Emberünk nem birt megvárni a víztől, folyton újra és újra kezdte a mosdást, de mi már bizony az érkező többi alakokat szemléltük és sok egyéb mást is figyel-münkre méltattunk; ő még mindig élvezett. Eppen ilyen alaposan mosakodott többi hitsorsosa is Ezután következett a megtörölközés ugyanolyan alaposággal saruit azonban nem kötötte meg, hanem lábával csak bele bujt, és a mecsét be-járója felé indulva ott megállt, saruját kezébe vetette és bement a templomba meztelen lábbal.

tett kézzel nézheti, hogy hogyan fluktuál a buza ára, minden természetes ok nélkül, pénzügyi manipulációk révén. Itt rejlik az oka aztán, hogy Magyarország saját bankjai alatt gyarmatoskodik. Minden haszon a bankoké és a közvetítő kereskedelmé. Még a mezőgazdasági terményeket földolgozó ipar is nyögi a magyar bankuralom átkait. A budapesti malmok részvényeseiknek nem tudnak osztalékot adni, a nagy iparvállalatok mind a bukás szélén állanak, a bankok pedig folytonosan új meg új palotákat építenek, pénzszerényeik varázs erejével. Ily módon gyűjtenek a kereskedők és bankjaik a mezőgazdasági termények értékesítésével milliókra rugó tőkét, mialatt a földbirtokos tökre meg és a földműves nép kivándorol. Agrárpolitikánk egyik legfontosabb feladata az, hogy a földműves népet kiszabadítsa ennek a szerencsétlen hitelrendszernek a béklyói közül. Ha a hitelintézetek megvásárolhatják Magyarország összes gabonatermését, gabona raktárak nélkül, két hónap alatt, akkor nem volna lehetetlen az sem, hogy a gazdának gabonahitelt nyújtsanak. Ha akad bank, amelyik a közvetítő kereskedelemben megbízva, kifizetheti készpénzben az egész ország eladó gabonatermését, akkor az igazságos és szigorú feltételek mellett akad olyan bank is, amelyik a gabonára előleget fog adni.

Sehol a világon nincsen a földműves a hitelintézetnek és a közvetítő kereskedelemnek annyira alárendelve, mint Magyarországon. Más országokban a nagybirtokosoknak vannak szövetkezeti malmaik, huszföldolgozó telepeik és egész sereg hitelintézeteik, a melyek a termelés időszakosságát a fogyasztás egyenletességével kapcsolatba hozzák és a birtokost a közvetítő zsarolásától megmentik. Jelenleg nagy része van a bankok kereskedelem-pártoló és agrárellenes politikájának abban, hogy Magyarország földműves népe nyomort szenved, és hogy a földbirtokos tökeszegény a termelő iparos és a közvetítő kereskedővel szemben. Ezért tartom részemről agrárpolitikánk egyik legfontosabb tételének, a földbirtokosok szövetkezését produktív vállalatokban.

Mi Urabátyámmal egy darabig még élveztük ezen ritka, érdekes keleti látványt, azután tovább indultunk.

A konstantinápolyi csorgókutak közül művészi kivitelben legszebb az „Ágia-Sophia“ udvarában levő „Achmed“ kutja, de monumentális építmény a német kút is. Nagyon helyesen hódolt II. Vilmos német császár a török nép kegyeletének, midőn az Atmeidan vagy hypodrom téren álló csorgókutat 1900-ban látogatásának emlékeül elkészítette. Az „Akmanni csecsme“ német kút által „monumentum aere perennius“-t állított magának, mert meghódította a nép szívét egyszerre népszerűvé lett.

A mig ezen kútnak egy morzsányi darabkája állani fog, s meg ezután is kegyelettel fogja emlegetni a török nép a nagy császárt. A kút az arab-görög stylus vegyülete; — medencéje hatalmas nyolcszög, rajta ugyanannyi erős márvány oszlop áll, fölül boltívekkel összekötve, melyeken hatalmas kupola nyugszik, annak csucsán az elmaradhatatlan félholddal. Remek mozaik munka díszíti az egészet; a medence 8 oldalán lapján fölvaltva a „Tugra“ (a szultán címeres monogramja) és Vilmos császár nevének kezdőbetűi vannak alkalmazva.

Közművelődés tekintetben a török nép még nagyon alantotokon áll; — a köznepek nagy része analfabeta. Ezen bajt kívánja orvosolni a „Jaszidzsi“

A gazdasági hatalom mindenha a földben gyökeredzett és Magyarország közigazdasági életét épen a mezőgazdaságra kell fölépíteni. A mezőgazdaság és a vele kapcsolatos ipar fejlesztése válthatja meg első sorban népünket nyomorától és a szenvedéseitől. Határozottan téves fölfogás az, hogy Magyarország közigazdasági baja a textilipar gyöngeségében rejlik. Európa textilipara ma főképen ausztráliai gyapjút és amerikai pamutot dolgozik föl fonallá és ruhászóvotté. A textiliparnak ma is csak akkora fontossága van, mint a régi tanyagazdaságban volt, mikor öt-hatezer ember alkotott egyetlen egy gazdasági egységet. Akkor senki sem várta a kalapos-, vagy takácsmesterember munkájától a nép boldogulását, tehát ma sem várhatja.

Rége mindenkit áthatott a tudat, hogy a nép-sorsa mezőgazdasági termés sikerétől függ. Ha jó termés volt, akkor volt mit emni, volt mivel rubázkodni s a földműves nép adott munkát a lakatos-, kőműves-, bogárnármesternek is, szóval az összes iparosoknak. A lényeg ma sem változott. A különbség csak méretbeli. A régi időkben három-négyezer ember, ma pedig milliók alkotnak egy gazdasági egységet, de a nép sorsa ma is a mezőgazdasági termés eredményétől függ. Szerintem egy biztos ut vezet gazdasági evolúciónk felé. Mezőgazdaságunkat és a vele kapcsolatos iparágakat kell fejleszteniünk, mert ha az a tizenhárom millió földműves nép és az a két millió iparos nép, a ki mezőgazdasági cikkek termeléséből és földolgozásából él, többet keres, mint ma, akkor többet fogyaszt is és egész országunk közigazdasági tevékenysége föllendül.

A kenyér előállítás költségei pedig azt mutatják, hogy a földműves népünk bevételét a termelés minden fokozása nélkül, tisztán helyes hitelügyi politikával már lényegesen meg lehet javítani. Fogjunk hozzá tehát a reformokhoz. Tegyük lehetségessé szigorú és igazságos törvényekkel a gabonahitelt, szövetkezés révén pedig küszöböljük ki a fölösleges, hangsúlyozom, hogy csak a fölösleges közvetítő kereskedelmet és

(nyilvános irók intézménye). Térekemecetek előcsarnokaiban, vagy hivatalok és kereskedések kapui alatt, igen gyakran látjuk ezen alakokat, kik valószínűleg jótételező a népnek. — Apró támlanélküli szék előtt ülnek törökösen, lábukat maguk alá húzva a földön; kezükben formátlan, vastag hosszú nád toll, az asztalul szolgáló széken papír és tinta. Többnyire szakállas öreg emberek és zöld turbánt viselnek mi csak azoknak előjoga, kik a próféta sirjához való kötelező zarándoklatot megtették, vagy pedig a vallás tanításával foglalkoznak. A Valide valamint a Bajazid dsámai bejárója előtti oszlopcsarnokokban vannak a legügyesebb és ennek folytán legkevesetebb jaszidzsi. Tömerdek nép tolong körülöttük, egyik hogy levelet írasson, másik, hogy valamely okmányát másoltassa le vele, vagy tanácsot kérjen tőle. A jaszidzsi földön ülve, a papírlapot a szabad levegőben tartva térdére támasztja kezét és így ír, nem kell annak sem magyar „unterlag“ sem egyéb tábla vagy más tárgy a mire a papírlapot leterítse. Bámulatra méltó tisztaságú hajszálínom kaligrafikus sorokat ró jobbról balra a papírlapjára a szabad levegőben. Valóban igen érdekes őket munkájukban fölkeresni, a vastag nádtollal vezetett gyönyörű írást megnezni és ezen közhelyeken az eléjük járuló legkülönbözőbb alakokat tanulmányozni. Milyen

akkor megszűnik a földműves nép gyarmatszerű kizsákmányolása, meg egyidejűleg utat tör magának a földbirtokos szabad vállalkozó kedve, a mi egyszerre több, mint tizenöt millió ember anyagi helyzetjavulását vonja maga után.

Magyarország Amerikában.

Tíz év előtt alig tizenötezerre rugott az Amerikába kivándorló magyarok száma. Tavaly kétszáznyolcvanezer ember hagyta el ezt a hazát, hogy a tengeren töljön jobb megélhetést biztosítson magának. Ha az eddigiekhez hasonló arányban fog növekedni a kivándorlás, harminc esztendő múlva a fél ország Amerikában lesz.

Kétszáznyolcvanezer kivándorló egy esztendőben! Iszonytató szám. Eddig már több mint kétmillió magyar él Amerikában. Az odakünn levő magyarok már bizvást megalapíthatnák az amerikai Magyarországot, Oroszországból a forradalom, a kanesuka és a nyomorúság hazájából, a háború és inség által sanyargatott Oroszországból melynek 120 millió lakója van, nem vándorol ki annyi ember, mint Magyarországból. A mi hazánk az ő tizenkilenc millió lakosával vezet a kivándorlás tekintetében. Vannak ötszörte népesebb államok Európában, de egy sincs, amely annyi polgárát üldöznék a rideg idegenbe mint a miénk!

Érzik is már nálunk a kivándorlás hatását minden téren. Első sorban a népszámlálás eredményében. Háromnégy év előtt, dacára a már akkor is erősen érezhető kivándorlásnak, Magyarország első helyen állott a szaporodó európai államok között. Ma — az utolsók között van a legutóbbi statisztikai kimutatások szerint. Pedig sem a halálozási arány nem lett nagyobb sem a születési arány nem lett kisebb. Csak a kivándorlók száma növekedett százötven százalékkal.

Erezhető a kivándorlás a férfi munkások számának esökkenésén is. Mert hiszen sem gyermekek, sem asszonyok nem képezik a kivándorlók zömét, hanem 18—40 év közötti erőteljes munka-

remek képeket lehetne ezen a magas márvány oszlopcsarnokban összekuporodott embertömeg annak színpompás népviselete és eredeti keleti típusokról festeni.

A jaszidzsi azonban a köznépek nemcsak írói és irnokai, hanem oktatói és tanácsadói is. Tömerdek ember fordul hozzájuk családi és egyéb ügyes bajos dolga, szomszédjánál fölmerült perpatvarok és más bonyolódott ügyben tanácsért. A jaszidzsi többnyire már idős tapasztalt ember, ki nemcsak kiváló ügyességgel forgatja a tollat hanem az élet viszontagságai között szerzett tapasztalatai alapján praktikus tanácsadó is.

Az előcsarnok egyik sarkában egy pompás csoportot figyeltünk meg. Egy anyóka, egy fiatalabb nővel jött tanácsot kérni a tudós öszszakálu jaszidzsihez. Az anyóka beszélt, de a tanács a fiatalabb nőttől illethette, mert az hallgatta feszült figyelemmel és a mennyire az arcát eltakaró jaszidzsi és feredse látni engedé, lángoló szemekkel és kipirult arccal a tanácsadó bölcs szavát. A menyecske csak elvétve szólt közbe itt-ott néhány szót, mint egy kiegészítve, vagy megerősítve az anyóka előadását, de élénk taglejtése elárulta, hogy fontos és őtet nagyon érdeklő dolog lehet a mi fölött tanakodnak. A jaszidzsi okos szeméi többször becsukodtak, mint ha így a külvilág zaja és benyomásaitól akarna

biro férfiak, akik meg tudnak küzdeni az amerikai munka hatalmas versenyével.

Kik fognak nálunk ezután a gyárakban, műhelyekben dolgozni, kik fognak katonáskodni, ha munkabíró, fiatal férfaink kivándorolnak? Sem Cunard Line hajózási társaság által az államnak juttatott nyereségi részesedés, sem a kivándorlási felügyelők nem fogják tudni az országot e nagy károkért kárpótolni tudni. Szép ha az állam a kivándorló magyaroknak olcsó és kényelmes utazást biztosít, de felér-e azzal a megbecsülhetetlen anyagi és erkölcsi kárral, melyet a kivándorlás az országnak okoz?

Bizony kétségbeesítő a perspektiva, amelyet az évről-évre rohamosan gyarapodó kivándorlás tár a szemünk elé. A nemzetpusztulásnak, az elzüllesnek perspektívája ez.

Mit csináljunk? Miként segítsünk e bajon? Olyan kérdés ez, a melynek helyes megoldása minden fáradságot és áldozatot megér. Meg kell akadályozni az országot romboló kivándorlást, nem pedig hatóságilag előmozdítani.

Jó lesz tehát a baj okait intéző körünknek figyelemmel kísérni s a lehetőség szerint elhárítani. Szóval többet kell foglalkoznunk a néppel, a népet érdeklő társadalmi és gazdasági problémákkal s akkor a kezdődő betegséget, mely ma még nem súlyos természetű, játszva orvosolhatjuk.

Szociális reformokra, nagy közmunkákra, munkásjóléti intézményekre és helyes közgazdasági politikára kifelé úgy, mint befelé, — erre van szükség, ezekkel tudjuk rábírnunk e munkásnépet, hogy ne hagyja el hazáját.

Ezzel erősítjük a nemzet organizmusát, melyet az örökös politikai izgalmak jócskán megviseltek.

K. L.

HIREK.

Kinevezés. Lapunk szerkesztője *Mihalik Sándor* polg. isk. igazgató a IX. fizetési osztályba neveztetett ki.

Kinevezés. A kereskedelmi miniszter *Koch Mihály* m. kir. folyammérnököt

elzárkózni addig, a mig gondolkozik. Újabb kérdéseket adott föl, melyekre az anyóka beszédének csatornáit újra megindultak, a menyecske is most már élénkebben szolt bele, majd törülgetni kezdé könnyes szeméit. Szegény, ki tudja mennyit kellett szenvednie, mig reá szánta magát, hogy ide eljőjön, és most milyen gyötrelmes dolgokkal faggatják. Az öreg újra lehunyta szemét, fejét lehorgasztotta, majd kezével is megtámasztá homlokát hosszasan gondolkodik fölemeli fejét, úgy látszik kész a szententia, újra beszemi kezd. A nők áhitattal hallgatnak, lesik szájáról a szót ő beszél csak egyedül úgy látszik mintha még lélekzetüket is visszatartának annyira figyelnek az öregre, ki komoly intő taglejtést használ; jobb keze ujját ismételve mintha fenyegetőleg emelné föl. Úgy látszik a nők kedvezőnek tartják a szentenciát, s a tanácsot elfogadhatónak; megadják a baksist (borravaló) és mennek. A mint mellettünk elhaladtak arevonásairól (a mi kevés látható volt) valamint beszédjük hanglejtéséből azt véltük kívenni, hogy jól vegeztek.

Gyönyörű kis utcai kép volt az, midőn zsarnokoskodó Urambátyámmal tovább haladtunk, s az utca népe közé vegyültünk, ő is beszédesebb lett, hogy szüntűgy bele melegedtünk a látottak tárgyolásába.

Végo.

társaságunk kedvelt tagját főmérnökke nevezte ki. A minden oldalról jövő szíves gratulációkhoz mi is őszinte örömmel csatlakozunk.

Titokzatos gyilkosság. Borzalmas gyilkosság történt városunkban, f. hó 21-én melynek eddig még egész biztosan ki nem derített részletei a következők: *Gerda* Milán az Erzsébet hajón alkalmazott hajógépápoló 13 éves fia és 7 éves leánykája f. hó 21-én d. e. a Skellába mentek húst vásárolni. Itt pénzükből egy 20 filléres darabot elveszítettek, melynek keresése közben egy idegen mintegy 30 év körüli bicykli sapkás, barna paletot viselő magas férfivel találkozottak, ki beszélgetésbe bocsátkozván a gyermekekkel, az elvesztett 20 fillért is megtéríteni ígérte, ha vele mennek. A gyermekek hajtottak a szóra s az idegennel gyalog a korona utcai Szegetzky féle helységig mentek. Itt az idegen a fiut valami ürüggyel eltávolította, talán egy boltba küldte s ez alatt ő a leánykával eltűnt. A fiu nemsokára visszatért de sem a leánykát, sem az idegent nem találva keresésükre indult, először egyedül, majd 2 községi rendőrrel. Sokáig keresve úgy d. u. 4 óra tájban találták meg a szerencétlen teremtést a Cserna-hid alatti fűzesben, a Cserna innenső partján holtan meggyilkolva. A fiu keservesen zokogva rohant a csendőrséghez a honnan a vizsgálat minden irányban azonnal megindult, a határrendőrség részéről már a leányka elveszte után azonnal telefon útján megtétt az intézkedés, hogy a hajon, vasuton utazó és Vodicán átkelő utasok szigoruan figyeltessenek meg. Mindennek daczára a kiterjedt nyomozás még eddig nem vezetett eredményre, a gyilkos még nem került kézre.

Igen valószínű, hogy a szegény kis leányka kéjgyilkosság áldozata lett, jól lehet az orvosi vizsgálat erre vonatkozólag még eddig biztos adatokat nem derített ki.

Öngyilkos kereskedősegéd. *Petrovics* Mita horvátországi születésű 32 éves kereskedősegéd a feletti elkeseredésében, hogy nem kapott alkalmazást, f. hó 18-án, Dubova és Plavisevicza között az országut mellett az erdőben egy fára felakasztotta magát.

A fővámhivatal előtt levő levezető csatorna nem elég terjedelmű ahhoz, hogy a több irányból jövő vizet felfogja. Ilyenformán ha olyan hatalmas záporosó jön, mint a milyen pl. f. hó 19-én volt, a fővámhivatal előtti egész utcacsatorna, mely a város legnagyobb forgalmu helye, annyira el van árasztva vízzel, hogy azon nehéz egyáltalán keresztül is jutni. Ennél fogva jó lenne az illetékes tényezőknek intézkedni, hogy hasonló esetekben meg legyünk kimélve az árvízveszedelemtől. Felhívjuk tehát ez állapotra az államépítészeti hivatal figyelmét, lévén, ez az út, állami út.

Pótszinelés a román határon. F. hó 28-án veszi kezdetét Herkulesfürdő, Pecseneška, Börza és V.-Bolvasnicza határára Románia államterületéről Magyarország államterületéhez átesatolt területeknek póthelyszinelése, mely előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni. Ennek foganatosítására az orsovai kir. járásbíró részéről *Hável* Jenő albiró és *Thiry* Adolf telekkönyvvezető küldetett ki. A bizottságban képvisel

lesz még az alispáni hivatal, kinestári ügyészség, erdőhivatal és vagyonszociális erdőgondnokság.

Tartalékosok bevonulása. F. hó 21-én mintegy 700 tartalékos honvéd és 16 tiszt vonult be, minden századhoz tehát 170 legény és 4 tiszt osztatott be.

Az orsovai polgári lövészegegyesület f. hó 19-én tartott rendes versenyének eredménye a következő:

Mélylövés: I. Freyler Ferenc, II. Rusz Alajos, III. Widter Ferenc.

Körlövés: I. Widter Ferenc, II. Freyler Ferenc, III. Thiry Lajos.

Tisztelgés vármegyénk kir. tanfelügyelőjénél. A Krassó-Szörény vármegyei Tanítóegyesület f. hó 30-án Lugoson megtartandó választmányi ülése alkalmával, melyen a vármegyei tanító-ság zöme meg fog jelenni, teszi tiszteletét *Berecz* Gyula F. J. r. l. kir. tanfelügyelőnél.

Ugyanakkor tartja alakuló gyűlését a Krassó-Szörény vármegyei Tanító Takaré- és Hitelszövetkezete, melyre a megyei tanító-ság szép számú részjegyet jegyzett. A szövetkezet főcélja az önszolgálaton kívül a vármegyei tanítók internátusának anyagi segítése, melyre úgy a vidéki tanító-ságnak, mint a jegyzőknek gyermekeik neveltetése céljából valóban nagy szükségük van.

TARKA KRÓNKA.

A tanu.

— Törvényszéki jelenet a vidéken. —

Az elnök: Mit tud a gyilkosságról?
A tanu (öreg paraszt): Hát elmondom, ha már itt vagyok. Meit bizony keserves hat órát kellett a sárban gyalogolni, mig ide elszuszogtam.

Az elnök: Mondja el.

A tanu: Úgy volt az, könyörgöm, nem cifrázom a szót. Nem ér az a sok beszéd egy hajítófát sem. A feleségemnek is mindig azt hajtogattam, hogy kár minden felesleges szóért, de annak hiába beszél az ember... Különösen az asszonyok mind...

Az elnök: A gyilkosságról beszéljen.

A tanu: Arrul, csakis arrul... megkövetem szépen... Úgy volt akkurát ahogy mondom... A kisasszony napi vásár előtt két héttel, tisztára tudok emlékezni rá, mert az egyik tinóm akkor kehült meg csöpp hja volt, hogy el nem pusztult, pedig kár lett volna érte...

Az elnök: Hagyja a tinót.

A tanu: Hagyom, ámbár már azóta nem tinó, hanem ökör, A tavasszal már be is fogtuk...

Az elnök: Térjen a gyilkosságra.

A tanu: Oda, csakis oda... Hát mondom, hogy elmaradtunk egy kicsit a koresmában. A Kесе Tódor komának veszett kedve volt. Csak váltig hozatta az italt... Olyankor a Kajszin Illés, aki mesgyés szomszédom meg sógorom el nem merne a koresmából, ha csurgatott mézzel csalogatná sem... Aztán hát én is ott ragadtam velük... Telt, azután el is telt az idő. De még talán tovább is ott duhajkodtunk volna, ha az leig felesége, már mint a koresmárosné, el nem zavart volna bennünket... Bizony, könyörgöm, pitymalott... Szégyen ide, szégyen oda, de tisztára pitymalott. Be voltunk állitva csunyaúl... A Kajszin sógor, aki mesgyés szomszédom, meg is hempergett a sárban egynéhányszor. Úgy szokta... A kakashok még javában kukorékolnak. De már hallatszott a csordás tülke is... A teheneket is kezdték kiereszteni az istállóból... Ekkor kerültem haza... A felől nem volt kétségem, hogy nem lesz baj... Ösmerem a feleségemet... Negyven esztendő óta tülköl a nehéz természetét... De sokszor össze-

akadtunk, Ur Isten, de sokszor... Most is... Már ott várt a pítvar ajtóban. Csipőn állott a keze. Kezdte a mondókáját, hogy erre arra, így-ugy... Hallgattam egy darabig, nagy békességűréssel... Majd csak beleun, gondoltam... Eszibe se volt... Csak hajtogatta „Te részeges disznó, te boroskancsó, te senki fia, te semmire se jó!...”

Nem rontottam a kedvét... Hagytam beszélni... Egyszer aztán felkapta a piszkafát s rám emelte. Tyűh, a tagadóját, mondok, ennek már fele sem tréfa... még bizony csuffá tesz... Aszondom neki Jutka, letedd azt a piszkafát, mert úgy kupán nyomlak, hogy tapasztott kemencének nézed a csillagos eget... Ennyit tudok, könyörgöm, a gyilkosságról...
Lucián.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaink, barátaink és ismerőseinknek, kik felejtethetetlen testvériünk, nagybátyánk és sógorunk

Didrága Miklós

halála alkalmával részvétünkkel felkerestek, ez úton is kifejezzük szívből jövő köszönetünket.

Orsován, 1906. augusztus 16-án.

A gyászoló család nevében:

Didrága Sándor,
M.F.T.R. hajóskapitány,
mint fivér.

Az orsovai járás főszolgabírájától.

4035. szám.

kig. 1906.

Pályázati hirdetés.

Krassó-Szörény vm. orsovai járásába bekebelezett Szvincza nagyközségnél szervezett és üresedésben levő segédjegyző anyakönyvezetői állás megüresedésén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket, nyelvismeretüket és eddigi al-

kalmaztatásukat igazoló okmányaikat illetve felszerelt kérvényüket f. é. szeptember 30-ig hozzám annyival inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást f. é. október 8-án d. e. 9 órakor Szvincza község-házánál fogom megtartani.

Javadalmazás: 1000 korona fizetés, a község által adott lakbér esetleg lakás, irodaátalány és tüzifa, a törvényhatóság által meghatározott módon.

Orsován, 1906. évi augusztus 15-én.

Péczely, főszolgabíró

ZENKE ZOLTÁN-féle BARÁT-ITAL növény-szer-gyomorlikör készítménye.

Mint házi-szer leggyorsabb hatást eszközöl gyomor- és főfájás, étvágytalanság, székrekedés és hideglelés ellen.

Egy kis üveg ára 80 fillér.

Kapható: LÓZSA ISTVÁN üzletében

Orsova.

Handl József

ORSOVA

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR-, IRÓ- ÉS RAJZSZER
KERESKEDÉSE AJÁNlja MINDENNEMŰ NYOM-
TATVÁNYAIT ÉS TANSZER FELSZERELÉSEIT.

Hirdetések

legjutányosabban felvétetnek.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb gyógyszer. Elsősorban az I-sőrendű természetes szénsavas

natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb, hogy az ÁGNES-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki olesón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető **Kedvelt borvíz!** füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

Forrás-t, mely ideges gyomor-baj, légsű-, esontlágylás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben 26 órá kiűnő eredménynyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-forrás vízzel éltek.

Főraktár: Scheinberger Mór úrnál Orsován.